

Statisztikai definíciók

MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ

Közfoglalkoztatott: a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény szerint közfoglalkoztatott az lehet, aki munkaviszonyt létesíthet,¹ 16. életévét betöltötte, és a kormányhivatalnál regisztrált álláskereső (foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső) vagy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló 2011. évi CXCI. törvény szerinti rehabilitációs ellátásban részesülő személy.

Időszak: a közfoglalkoztatási támogatás iránti kérelmek, a közfoglalkoztatási szerződések, illetve a hatósági szerződés névsorában való érvényes feltöltés ideje. Statisztikai szempontból a nyilvántartási rendszerbe (IR) való bekerülés időpontját tekintjük relevánsnak egy ügy adott időszakba történő besorolásához. A havonta megfigyelt időszak az előző hónap 21. napjától a tárgyhó 20. napjáig tart. 2015. január 1-jétől a tárgyhónapra vonatkozó adatok a következő hónap 20-ai zárónapján kerülnek számbavételre.

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma: A közfoglalkoztatásban részt vevők átlagos állományi létszáma az adott hónapban közfoglalkoztatásban részt vevők napi létszámainak számtani átlaga. A támogatás keretében munkaszerződésben töltött napokat veszi figyelembe. Az átlagolást a tényleges létszám alapján kell elvégezni, vagyis minden személyt – a munkaidő hosszától függetlenül – egy-egy egész főnek kell tekinteni.

A közfoglalkoztatottak havi átlagos (állományi) létszámát az adott hónap naptári napjainak figyelembevételével kell meghatározni, vagyis a naponkénti közfoglalkoztatott létszámok összegét (a munkarend szerinti pihenőnapokra és ünnepnapokra az azt megelőző munkanap létszámát véve figyelembe) el kell osztani a hónap napjainak számával.

A közfoglalkoztatottak éves átlagos (állományi) létszáma a leírtak alapján már kiszámított havi átlagos létszámadatok számtani átlaga, vagyis éves átlagszámítás esetén 12-vel kell elosztani a havi átlagos létszámadatok összegét. Ugyanígy kell eljárni egy adott időszak esetén: az időszak hónapjaiban a közfoglalkoztatottak átlagos (állományi) létszámának összegét el kell osztani az adott időszak hónapjainak számával.

Az átlagos havi létszámot tekintve nyilvántartási okokból, valamint a tört időszakok statisztikai kerekítéseinek következtében eltérő részeredmények láthatók a különböző ismérvek szerinti bontásban. A kismértékű változások a teljes átlagos, vagy állományi létszám összegét nem érintik.

Közfoglalkoztatásban érintett személyek száma: a vizsgált időszakban a közfoglalkoztatásban legalább egy napon részt vevők létszáma. Ha egy egyénnek egy időszak alatt több szerződése született a közfoglalkoztatás valamely típusában (Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása, Országos közfoglalkoztatási program támogatása,

¹ A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény rendelkezései szerint.

Kistérségi/járási startmunka mintaprogram), akkor csak egyszer szerepel. Akkor is egyszer jelenik meg, ha a két szerződése két támogatási típus (pl. Országos...) két alcsoportjához (pl. Víz társulati..., és Határnyiladék...) tartozik.

Közfoglalkoztatásba belépők létszáma: a közfoglalkoztatási szerződések keretében közfoglalkoztatási jogviszonyt létesítők létszáma, havonta. A közfoglalkoztatásba egy személy egy évben többször is beléphet. A tényleges belépéseken felül nyilvántartási és technikai okokból is szükség lehet ki- és beléptetésre egy támogatási folyamaton belül. A belépési esetek havi létszámai összeadhatók. Ha egy egyén az adott időszak alatt több közfoglalkoztatási jogviszonyt létesített – a támogatás típusától, illetve annak alcsoportjaitól függetlenül –, akkor többször szerepel. A vizsgált időszak a megelőző hónap 21-től tárgyhó 20-ig tart. 2015. január 1-jétől a tárgyhónapra vonatkozó adatok a következő hónap 20-ai zárónapján kerülnek számbavételre.

Közfoglalkoztatási támogatás típusok:

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás: olyan közfoglalkoztatási forma, amelynek keretében értékt teremtető, szakképzettséget is igénylő munkák végzésére vonhatók be elsősorban a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személyek, illetve a járási hivatal által közvetített álláskereső, továbbá a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló törvény szerinti rehabilitációs ellátásban részesülő személyek. A foglalkoztatás legfeljebb 12 hónapos időtartamban, legalább napi 6 órás munkaidőben történik közfoglalkoztatási jogviszony keretében. [A közfoglalkoztatáshoz nyújtható támogatásokról szóló 375/2010. (XII. 31.) Korm. rendelet 4. §]

Országos közfoglalkoztatási program: olyan közfoglalkoztatási forma, amely a mindenkori munkaerő-piaci helyzet, az esetleges „vis maior” helyzetek kezelésére, több ágazatot átfogóan (pl. ár- és belvízvédelem, a közutak, vasutak, az erdőterületek, megújuló energiaforrások területén) indítható. Az országos közfoglalkoztatási programok időtartama az egész év folyamán biztosítja a közfoglalkoztatást, teljes munkaidőben. A közfoglalkoztatónak a munkavégzéshez kapcsolódóan a foglalkoztatást elősegítő képzés lehetőségét biztosítani kell. A program támogatása a közfoglalkoztatási bér és a szociális hozzájárulási adó 100%-áig terjedhet, valamint e támogatási összeg 20%-a lehet a közvetlen költségekhez, továbbá legalább 100 fő foglalkoztatása esetén legfeljebb 3%-a lehet a szervezési költségekhez nyújtott támogatás. A közfoglalkoztatók lehetnek a vízügyi igazgatóságok, az állami és magán erdőgazdaságok, a vízgazdálkodási társulatok, a Magyar Közút Nonprofit Zrt., a katasztrófavédelmi és rendőri szervek, a vasúti pályahálózat-működtető szervezetek, a Nemzeti Parkok, a Magyar Honvédség, az Állami Autópálya Kezelő Zrt., stb. [A közfoglalkoztatáshoz nyújtható támogatásokról szóló 375/2010. (XII. 31.) Korm. rendelet]

Kistérségi/járási startmunka mintaprogram: közfoglalkoztatási mintaprogram, amelyet a közfoglalkoztatásért felelős miniszter indíthat meghatározott célok elérése érdekében. A mintaprogram esetében a közfoglalkoztatási bér és a szociális hozzájárulási adó 100%-os támogatásán kívül a beruházási és dologi költségek és kiadások 70-100% közötti mértékben támogathatók. Ráépülő közfoglalkoztatási program esetében a támogatás mértékéről a közfoglalkoztatásért felelős miniszter dönt. A közfoglalkoztatási mintaprogramra épülő

közfoglalkoztatási programok beruházási és dologi költségei szintén 70-100%-os összegben támogathatóak. [A közfoglalkoztatáshoz nyújtható támogatásokról szóló 375/2010. (XII. 31.) Korm. rendelet 7/B. §]

Közfoglalkoztatásból kilépők létszáma: a közfoglalkoztatást a vizsgált időszakban bármilyen okból befejező személyek létszáma. A kilépők létszámaiba beletartozik a normál módon befejezőkön kívül a vizsgált időszakban kilépők, lemorzsolódók és egyéb okból megszűnt vagy megszüntetett közfoglalkoztatási jogviszonyok száma is. A vizsgált időszak a megelőző hónap 21-től tárgyhó 20-ig tart. 2015. január 1-jétől a tárgyhónapra vonatkozó adatok a következő hónap 20-ai zárónapján kerülnek számbavételre.

Zárónapi létszám: a vizsgált időszak utolsó napján közfoglalkoztatási jogviszonnyal rendelkező személyek száma. A vizsgált időszak a megelőző hónap 21-től tárgyhó 20-ig tart. 2015. január 1-jétől a tárgyhónapra vonatkozó adatok a következő hónap 20-ai zárónapján kerülnek számbavételre.

Közfoglalkoztatási ráta: a közfoglalkoztatottak zárónapi létszámát viszonyítja a közfoglalkoztatottak és a nyilvántartott álláskeresők zárónapi létszámához.

Korcsoport: a közfoglalkoztatott személy kora az alábbi életkor-kategóriák szerint:

- 25 év és alatta,
- 26–50 év közötti,
- 50 év feletti.

Iskolai végzettség: a közfoglalkoztatott személy legmagasabb iskolai végzettsége a közfoglalkoztatás megkezdése előtt. A lehetséges kategóriák: 1. általános iskolai végzettség nélküli, 2. általános iskola, 3. szakk munkásképző, szakiskola, 4. érettségi (szakközépiskola, gimnázium, technikum), 5. felsőfokú (főiskola, egyetem).

Foglalkoztatás besorolása:

- nem munkavezető – szakképesített (bruttó bér: 101 480 Ft),
- nem munkavezető – szakképesítés nélküli (bruttó bér: 79 155 Ft),
- munkavezető – szakképesített (bruttó bér: 111 660 Ft),
- munkavezető – szakképesítés nélküli (bruttó bér: 87 090 Ft).²

FEOR: A közfoglalkoztatásra bejelentett álláshelyek besorolására a Foglalkozások Egységes Osztályozási Rendszerének (FEOR-08) kategóriái szolgálnak. A FEOR felépítésében követi az érvényes nemzetközi osztályozást az ISCO-08 rendszerét. A FEOR a foglalkozásokat egy négy számjegyes decimális rendszerbe sorolja be. A négy számjegyes decimális rendszeren belül az első számhely a foglalkozási főcsoportot, a második a foglalkozási csoportot, a harmadik a foglalkozási alcsoportot, a negyedik pedig magát a foglalkozást jelenti. A „foglalkozás” megnevezés a ténylegesen gyakorolt tevékenység tartalmából indul ki,

² 2015. január 1-jétől.

emellett figyelembe veszi az iskolázottság, szakképzettség szintjét. A FEOR-08 1-9. és a 0. főcsoportot különbözteti meg.

Gazdaságilag aktív: A KSH munkaerő-felmérése a vizsgált népességet egy meghatározott időszakban végzett tevékenységük alapján sorolja a következő két fő csoportba: a gazdaságilag aktívak (a rendelkezésre álló munkaerő) és a gazdaságilag nem aktívak (inaktívak) csoportjába. A gazdaságilag aktívak kategóriája jelenti mindazon személyeket, akik a megfigyelés hetében a munkaerőpiacon foglalkoztatottként vagy munkanélküliként megjelentek.

Foglalkoztatott: az, aki a vizsgált időszakban (ún. vonatkozási héten, a hetet hétfőtől vasárnapig számítva) legalább 1 óra, jövedelmet biztosító munkát végzett, vagy munkájától csak átmenetileg (szabadság, betegség stb. miatt) volt távol. Jövedelmet biztosító munkának számít minden olyan tevékenység:

- amely pénzjövedelmet eredményez, vagy
- amely természetbeni juttatást biztosít, esetleg
- amelyet egyéb, később realizálható jövedelem érdekében végeztek,
- amelyet mint segítő családtagok végeztek a háztartáshoz tartozó gazdaság, vállalkozás jövedelmének növelése érdekében.

Munkanélküli: az a személy, akire a következő kritériumok egyidejűleg teljesülnek:

- az adott héten nem dolgozott (s nincs olyan munkája, amelytől átmenetileg távol volt),
- aktívan keresett munkát a kikérdezést megelőző négy hét folyamán,
- rendelkezésre áll, azaz két héten belül munkába tudna állni, ha találna megfelelő állást.

Gazdaságilag inaktív: azok, akik a vonatkozási héten nem dolgoztak, illetve nem volt rendszeres, jövedelmet biztosító munkájuk és nem is kerestek munkát, vagy kerestek, de nem tudtak volna munkába állni. Idetartoznak – többek között – a passzív munkanélküliek, akik szeretnének ugyan munkát, de kedvezőtlennek ítélve elhelyezkedési esélyeiket, meg sem kísérlik az álláskeresést.

Foglalkoztatási ráta: a foglalkoztatottaknak a megfelelő korcsoportba tartozó (itt: 15-64 éves) népességhez viszonyított aránya.

Munkanélküliségi ráta: a munkanélkülieknek a megfelelő korcsoportba tartozó (itt: 15-74 éves) gazdaságilag aktív népességhez mért aránya.

Nyilvántartott álláskereső: az a személy, akit az illetékes járási hivatal álláskeresőként nyilvántart, és aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, valamint öregségi nyugdíjra nem jogosult, rehabilitációs járadékban nem részesül, illetve az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll és egyéb kereső tevékenységet sem folytat, továbbá elhelyezkedése érdekében az illetékes járási hivatallal együttműködik. [A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. tv.]

Álláskeresői ellátás: Az álláskereső részére – a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényben meghatározott feltételek szerint – álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyek: a nyilvántartott álláskeresők közül azok, akik hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korúak és jövedelmük kiegészítésére, pótlására pénzübeli szociális ellátásban részesülnek. 2009. január 1-jétől a rendszeres szociális segélyben részesülőket két csoportba sorolták: a rendszeres szociális segélyezettek és a rendelkezésre állási támogatottak. 2011. január 1-jétől a rendelkezésre állási támogatás helyébe új ellátási forma a bérpótló juttatás lépett. 2011. szeptember 1-jétől pedig a bérpótló juttatás elnevezés foglalkoztatást helyettesítő támogatásra változott. [A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv.]

Ellátás nélküli álláskereső: az a nyilvántartott álláskereső, aki pénzübeli álláskeresői ellátásban, illetve foglalkoztatást helyettesítő támogatásban nem részesül.

Tartós álláskereső: az a személy, akit az illetékes járási hivatal legalább 12 hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántart.